

مطالعات حقوق تطبیقی
دوره ۶، شماره ۲
پاییز و زمستان ۱۳۹۴
صفحات ۴۶۹ تا ۴۹۰

تحلیل تطبیقی صلاحیت‌های درون‌قوه‌ای رئیس مجلس در نظام حقوقی ایران، بریتانیا و فرانسه

محمد جلالی*

استادیار دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی

محمد مهاجری

کارشناس ارشد حقوق عمومی دانشگاه شهید بهشتی

(Email: Mohajer_law@yahoo.com)

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۱/۲۰ - تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۶/۱۵)

چکیده

در بررسی موضوعات حقوق اساسی تحلیل جایگاه مقامات عمومی در پرتو صلاحیت‌های آنان مهم‌ترین رویکرد در خصوص سنجش میزان اقتدار آن‌ها در عرصه جامعه سیاسی است. آنگاه که یک مقام به‌عنوان مقامی مقتدر در میان دیگر همتایان خویش خصوصیت می‌یابد، اهمیت مطالعه جایگاه این مقام اهمیتی دوچندان پیدا می‌کند. رئیس مجلس شورای اسلامی در نگاهی تطبیقی نسبت به دیگر همتایان خود، صلاحیت‌های گسترده و بخصوصی در نظام حقوقی ایران دارد. بررسی ابعاد صلاحیت‌های رؤسای مجلس با توجه به کارویژه‌های درون‌قوه‌ای این مقام عمومی با نگاهی تطبیقی به دیگر نظام‌های حقوقی به‌عنوان هدف این پژوهش، ما را به این امر مهم رهنمون می‌سازد که رئیس مجلس شورای اسلامی در این خصوص از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. در این نوشتار به شیوه‌ای توصیفی - تحلیلی به این پرسش نظر افکنده‌ایم که جایگاه رئیس مجلس به‌عنوان رئیس قوه مقننه چگونه تحلیل می‌شود و به عبارت رساتر، با تحلیل و مقایسه صلاحیت‌های درون‌قوه‌ای رؤسای مجلس، اصلی‌ترین کارویژه رئیس مجلس اداره جلسات پارلمان است، ولی گاهی این جایگاه از اداره جلسات پارلمان فراتر می‌رود. نوآوری پژوهش حاضر در تحلیل و مطالعه تطبیقی صلاحیت‌های رئیس مجلس است که اصالت این اثر را قوت می‌بخشد. در این نوشتار، صلاحیت‌های درون‌قوه‌ای رئیس مجلس را در سه نظام حقوقی ایران، بریتانیا و فرانسه تبیین کرده و به چنین رهاوردی دست یافته‌ایم که رئیس مجلس شورای اسلامی در مقایسه با دیگر رؤسای مجلس در نظام‌های حقوقی مورد مطالعه، جایگاهی متفاوت و متمایز دارد و از صلاحیت‌های گسترده‌تری نسبت به همتایان خویش در نهاد پارلمان برخوردار است.

واژگان کلیدی

اداره جلسات مجلس، پارلمان، رئیس قوه مقننه، رئیس مجلس، سخنگو.

Email: Mdjralali@gmail.com

*نویسنده مسئول، فاکس: ۰۲۱۲۲۴۳۱۸۲۷